



Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)



Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valintaesitys

27.10.2025 Dnro: EURA 2021/211900/09
02 01 01/2025/ESAELY

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

Omenabaari Vintage ja Voima - yhdessä hyvinvointia, terveyttä ja elämänvoimaa

Hakijan virallinen nimi

Tamora Oy

Hakemusnumero

211900

Saapumispäivämäärä

30.09.2025

Alkamispäivämäärä

01.12.2025

Päätymispäivämäärä

31.01.2028

Viranomainen

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Etelä-Savon kansalaistoimijalähtöisen
kehittämisen hankehaku (2/2025)

Hakuilmoituksen tunnus

ESAELY-108

Käsittelijä

Sirpa Kaarina Raassina

Toimintalinja

4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite

4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Tukimuoto

Työllisyyden, osaamisen ja sosiaalisen osallisuuden tukemiseen liittyvä kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Ryhmähankkeena, johon kuuluu tämän päähankkeen lisäksi muiden toteuttajien osahankkeita

Ryhmähanketunnus: R-02837

Ryhmähankkeen muut toteuttajat

Toteuttajan nimi	Toteuttajatyyppi	Y-tunnus
Kuntoutussäätiö sr	Osahankkeen toteuttaja	0117089-6

Perustele, miksi hanke toteutetaan ryhmähankkeena

Ryhmähanke mahdollistaa kahden erilaisen mutta toisiaan täydentävän toimijan yhdistämisen. Se mahdollistaa mallin laajan levittämisen tulevaisuudessa kaikkialle Suomeen.

Tamora Oy tuo hankkeeseen paikallistuntemuksen, yhteistyöverkostot ja konkreettisen kehittämisosaamisen Etelä-Savossa.

Kuntoutussäätiö tuo hankkeeseen valtakunnallisen tutkimusperustaisen asiantuntijuuden työhön kuntoutuksesta.

Näin syntyy kokonaisuus, jossa paikallisesti juurtuva ja vetovoimainen malli voidaan samalla kehittää valtakunnallisesti skaalattavaksi. Tamora huolehtii siitä, että malli toimii käytännössä ja juurtuu Etelä-Savon oloihin, kun taas Kuntoutussäätiö varmistaa, että se pohjautuu tutkimukseen ja kuntoutuksen parhaisiin käytäntöihin sekä että se voidaan levittää myös muualle Suomeen.

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Omenabaari Vintage ja Voima – yhdessä hyvinvointia, terveyttä ja elämänvoimaa -hankkeessa rakennetaan Etelä-Savon kirkonkylään uudenlainen, yhteisöllinen kohtaamispaikka, jossa työelämän ulkopuolella olevat ihmiset voivat tehdä ja kokea merkityksellisiä asioita. Hankkeen ytimessä ovat työikäiset vammaiset, mielenterveyshaasteista toipuvat ja muut kuntoutujat, joiden osallisuutta ja oikeutta omaan arkeen vahvistaa myös uusi vammaispalvelulaki.

Hankkeessa perustetaan Mäntyharjulle pilottina Omenabaari Vintage, joka yhdistää vintage-myyvälän ja pienen mehubaarin. Paikkaa kehitetään yhdessä kuntoutujien, asiakkaiden ja asiantuntijoiden kanssa, ja sen toiminnassa sovelletaan "learning by doing" -periaatetta. Varsinaiset työn tekijät ovat juuri ne kohderyhmät, jotka perinteisesti nähdään palvelujen kohteina – nyt he saavat mahdollisuuden toimia, oppia ja kohdata muita kyläläisiä tasavertaisina toimijoina.

Toimintaa tukevat Kuntoutussäätiön asiantuntijat työhön kuntoutuksen ja tutkimusperustaisen ohjauksen näkökulmasta sekä Tamoran kehittäjät, jotka muotoilevat ympäristöstä sosiaalisesti ja fyysisesti vetovoimaisen. Asiakkaat voivat tulla mehulle tai ostoksille matalalla kynnyksellä, maksuvälineenä voi olla vaikkapa omenasato tai kierrätyslöytö. Näin syntyy yhteisöllinen, taloudellisesti kestävä ja kilpailusta vapaa malli, joka tuottaa iloa ja voimaa kaikille osapuolille.

Hankkeen tuloksena syntyy skaalautuva toimintamalli, jossa yhdistyvät hyvinvointi, kulttuurihyvinvointi, työelämävalmiudet ja paikallinen osallisuus. Mäntyharjun pilotista konsepti laajennetaan kolmeen muuhun pieneen kylään, ja se on monistettavissa koko Suomeen.

Hankkeen toimenpiteet

Toimenpide 1. Suunnittelu ja muotoilu yhdessä

Hanke käynnistyy niin, että ydinkohderyhmä (työikäiset vammaiset ja nuoret mielenterveyskuntoutujat) on mukana heti alusta asti.

Valitaan yhdessä ensimmäiset osallistujat ja soveltuva tila. Tila suunnitellaan ja muotoillaan yhdessä – niin sisustus, palveluidea kuin toimintatavat.

Näin varmistetaan, että kohderyhmä on ensimmäisestä askeleesta alkaen osallisia, ei palvelujen kohteita.

Toimenpide 2. Toiminnan käynnistäminen ja avajaiset kansalaisille

Järjestetään Omenabaari Vintage & Voiman avajaiset, joissa toiminta avautuu myös toiselle kehälle: asiakkaille ja kansalaisille.

Avajaiset houkuttelevat mukaan paikallisia ihmisiä, jotka voivat tulla asiakkaiksi, tuoda omenoita, marjoja tai aarteita ja kohdata kohderyhmän tasavertaisina toimijoina.

Toimenpide 3. Uudistuvan yhteiskunnan meuhetket ja Kultatuoli - osaaminen virtaamaan valtakunnan tason toimijoilta pienille paikkakunnille

Toimintaa rytmittävät viikoittaiset Kultatuoli-keskustelut, joissa paikalliset toimijat, kunnan edustajat, yrittäjät ja asiantuntijat istuvat avoimeen tuoliin keskustelemaan ja oppimaan yhdessä kohderyhmän kanssa. Kultatuoli on sekä fyysinen että virtuaalinen alusta, ja se toimii hankkeen ”työpajana”, jossa rakennetaan ymmärrystä ja uusia ratkaisuja yhdessä.

Toimenpide 4. Skaalaus kolmeen muuhun kuntaan paikallisten vahvuuksien varassa
Ensimmäinen Omenabaari Vintage & Voima käynnistyy Mäntyharjulla ennen joulua ja toimii kolmen joulun yli. Malli skaalataan ja pilotoidaan kolmella muulla pienellä paikkakunnalla (esim. Puumala, Sulkava, Kangasniemi), hyödyntäen Mäntyharjun oppeja ja kokemuksia.

Toimenpide 5. Skaalautuvan mallin käyttöönotto
Hanke rakentaa mallin, joka voidaan ottaa käyttöön laajemminkin Suomessa.
Mallin ydin on korkean tason kuntoutuksen ja muotoiluosaamisen yhdistäminen: yhdessä ne rakentavat pienten kuntien uutta brändiä ja vetovoimaa.
Samalla luodaan uudenlainen, kansalaislähtöinen toimintamalli, joka vahvistaa osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa.

Lisätietoja hakemuksesta

Ryhmähankkeeseen osallistuisi hakemuksen mukaan 825 henkilöä, joista 350 on työtöntä, 85 koulutuksessa, 90 työelämässä ja 300 työmarkkinoiden ulkopuolella. Varsinaista kohderyhmää hakija kirjoittaa olevan 75. Hankkeelle ei ole esitetty lyhyen aikavälin tavoitteita.
Ryhmähankkeessa työskentelisi yhteensä 3 osa-aikaista henkilöä: Tamora Oy:n päähankkeessa 35 %:n työpanoksella palvelumuotoilija ja 35 %:n työpanoksella konseptikehittäjä ja viestinnän asiantuntija sekä Kuntoutussäätiö sr:n osahankkeessa 20 %:n työpanoksella työhön kuntoutumisen asiantuntija.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Etelä-Savo

Kunnat

Mäntyharju, Hirvensalmi, Puumala, Sulkava

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Täydelliset kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman taulukot sekä de minimis -tuki-ilmoitus ovat hakemuksen lopussa.

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Palkkojen yksikkökustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	128 574	0	128 574
2 Matkakustannukset	0	0	0
3 Muut kustannukset	0	0	0
4 Ostopalvelut	0	0	0
Flat rate 40 %	51 432	0	51 432
5 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	0
6 Kertakorvaus hankkeen tuotokset	0	0	0
Nettokustannusarvio yhteensä	180 006	0	180 006

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	144 002	0	80 %
2 Omarahoitus: kuntarahoitus	0	0	0 %
2 Omarahoitus: muu julkinen rahoitus	0	0	0 %
2 Omarahoitus: yksityinen rahoitus	36 004	0	20 %
3 Ulkoinen kuntarahoitus	0	0	0 %
4 Ulkoinen muu julkinen rahoitus	0	0	0 %
5 Ulkoinen yksityinen rahoitus	0	0	0 %
Rahoitussuunnitelma yhteensä	180 006	0	100 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Ryhmähanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa toimintalinjan 4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi erityistavoitetta 4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen. Hanke kohdistuu erityistavoitteen sisältöön Yhtäläisten mahdollisuuksien ja osallisuuden edistäminen. Hankkeen arvioinnissa on otettu huomioon siihen saadut asiantuntijakommentit. Hakemuksesta on tehty Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman seurantakomitean hyväksymien yleisten valintaperusteiden mukainen arviointi. Erityisten valintaperusteiden mukaista arviointia ei tehdä, sillä hanke ei täytä kaikkia yleisiä valintaperusteita.

Hankkeessa olisi tarkoitus perustaa Etelä-Savon kirkonkyläin yhteisöllinen kohtaamispaikka, Omenabaari Vintage, joka toimisi myös vintage-myyrmälänä ja mehubaarina. Kohtaamispaikassa työikäiset vammaiset henkilöt, mielenterveyshaasteista toipuvat ja muut kuntoutuvat henkilöt saisivat mahdollisuuden toimia, oppia ja kohdata muita kyläläisiä tasavertaisesti. Viikoittaisissa Kultatuoli-keskusteluissa rakennettaisiin ymmärrystä ja uusia ratkaisuja yhdessä paikallisten muiden toimijoiden kanssa. Pilotointi tapahtuisi Mäntyharjulla ja toimintamalli levitettäisiin esimerkiksi Puumalaan, Sulkavalle ja Kangasniemelle.

Hanke ei täytä yleisiä valintaperusteita seuraavien kohtien osalta:

- "Hankkeella on konkreettinen hankesuunnitelma, joka pohjautuu tunnistettuun tarpeeseen ja joka edistää Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan ohjelman erityistavoitteen tavoitteiden tuloksellista toteutumista. Hankkeen eteneminen on seurattavissa ja todennettavissa hankesuunnitelman perusteella."
- "Hankkeelle on hakemuksessa esitetty tarkoituksenmukaiset resurssit. Tuen hakijalla on tarvittava osaaminen hankesuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi."
- "Tuen hakijalla on riittävät edellytykset vastata hankkeella aikaansaadun toiminnan jatkuvuudesta hankkeen päättymisen jälkeen, jollei tämä ole hankkeen luonteen vuoksi tarpeetonta."

Hankkeen toimenpiteitä konkreettisiin tuloksiin ja pitkän aikavälin vaikutuksiin pääsemiseksi ei ole eritelty riittävällä tarkkuudella eikä niitä ole aikataulutettu. Hankkeen toimenpiteiden kohteena oleva osallistujamäärä ei ole realistinen, varsinaista kohderyhmää 75 ja yhteensä 825 osallistujaa, suhteessa hankesuunnitelman sisältöön, henkilöstöön eikä budjettiin. Hakemuksesta ei käy ilmi kohderyhmien

ohjautuminen hankkeen toimenpiteisiin eivätkä ne kohderyhmiin kohdistuvat prosessit, joilla voidaan saavuttaa kohderyhmien jatkoloputtaminen esimerkiksi hankehakemuksessa mainittuihin koulutukseen, työkokeiluun tai vapaaehtoistyöhön.

Tamora Oy:n hakemuksessa esitetään palkkakuluja 2 osa-aikaiselle ja Kuntoutussäätiö sr:n hakemuksessa 1 osa-aikaiselle työntekijälle. Hakemuksessa on sanottu, että Kuntoutussäätiö vastaa kuntoutuksen ja tutkimuksen näkökulmasta ja Tamora muotoilusta ja brändistä. Tamora Oy:n työpanokset kohdistuisivat pääasiassa konseptin kehittämiseen ja Kuntoutussäätiö sr:n työpanos kohderyhmän kanssa työskentelyyn. 20 %:n työpanos ei kuitenkaan ole riittävä, kun kysymyksessä ovat vammaiset henkilöt, mielenterveyshaasteista kärsivät henkilöt sekä kuntoutustuella olevat ja muut heikossa asemassa olevat henkilöt.

Hankkeessa kehitettävä konsepti ja hankkeen jatkuvuus jää epäselväksi. Hakemuksesta ei käy ilmi kehitettävän konseptin käytännön toteutuksen tilavuokrien, materiaalien, henkilöstökulujen, kiinteiden ym. kulujen kattaminen hankkeen aikana eikä sen jälkeen. Hakemuksen liitteenä ei ole sopimuksia Mäntyharjun, Hirvensalmen, Puumalan tai Sulkavan kunnan sitoutumisesta hankkeen toimintaan sen käynnissä ollessa eikä hankkeen päätyttyä. Hakemuksesta ei myöskään käy ilmi työtä tekeväälle kohderyhmälle maksettavat palkat/korvaukset ja eikä se, miten hankkeeseen osallistuminen vaikuttaisi heidän etuuksiinsa.

Hanketta ei esitetä rahoitettavaksi.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Etelä-Savon ELY-keskuksen hankeryhmä 8.10.2025.

Etelä-Savon ELY-keskuksen rahoituspalveluiden rahoituskokous 31.10.2025

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 9.12.2025.

Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmä (tiedoksi) 1/2026.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Ei